

**PREMIS
DRAC
2021**

**CERTAMEN DE
PROSA I POESIA**

**13a EDICIÓ
SOLSONA,
24 D'ABRIL DE 2021**

WWW.PREMISDRAC.CAT

UN SOMRIURE NATURAL

de JOAN RUSCALLEDA MASSÓ

Només d'entrar a l'oficina, les ulleres d'en Francesc es varen entelar en uns segons. Al carrer, i malgrat ser una mica més de les deu del matí, un fred excessiu i molest contrastava amb l'agradable temperatura que es gaudia a l'interior. Amb gest avorrit, sense ganes, agafà un mocador de la butxaca i es posà a netejar-se les lents mentre dirigia una mirada a en Miquel, que l'observava amb gest tristot. Fou quan es va treure l'abric, que reparà que la cara del seu company delatava males notícies.

Tots dos, i potser perquè portaven a la funerària una mica més de set anys compartint les vicissituds de tan particular treball, se sabien les inquietuds i vivències pròpies i alienes. Amb una ganyota a mena d'interrogatori, el primer va inquirir sobre aquell impàs en què semblava estar l'altre. Capcot, i sense més dilació, l'interrogat li digué:

– *El teu amic, en Carles....que s'ha mort.*

La cara de qui va rebre tan desgraciada notícia va tornar a atrapar la rigidesa que semblava haver deixat al gèlid carrer i, per uns instants, el silenci s'apoderà del local. Una suor freda envoltà de dalt a baix a en *Paquitu* -que així era conegut al poble-, provocant que el seu cos necessités una cadira per pair l'inesperat contratemps.

Amics des de petits, l'ara finat i qui rebia tan inesperada notícia havien forjat una amistat de les d'abans, molt difícil de llaurar en aquests temps d'avui, tan voraços, tan traïdors, on la paraula amic està mal utilitzada o devaluada. No en va, moltes festes i *farres* -algunes de les quals millor no revelar- s'havien procurat aquell parell de solterons, no delatant-se mai secrets mutus, compartint silencis i fugint d'estudi quan se'ls preguntava pels excessos comesos.

Per més detall, el recentment finat sempre feia gala d'un somriure d'impagable gest. Les seves generoses i contínues riallades formaven part del seu sant i senya, sent incapaç d'estar més d'una hora sense deixar anar aquell riure que s'escoltava allà on fos. Difícil trobar una fotografia seva on no aparegués amb les galtes plenes i el rostre rialler, evidenciant la perenne felicitat de qui se sabia fotografiat.

Home senzill i sense cap mena de vanitat, ningú no recordava l'ara mort en una desatenció o mostrant escarafalls i descortesia amb coneguts o forasters. Ben al contrari, la seva alegria era prou contagiosa i més gran encara era la

**PREMIS
DRAC
2021**

**CERTAMEN DE
PROSA I POESIA**

**13a EDICIÓ
SOLSONA,
24 D'ABRIL DE 2021**

WWW.PREMISDRAC.CAT

PREMI RELAT CURT 2021

seva bondat, guanyada a cop de la simpatia que destillava per arreu. Però ara, per tristesa del seu amic, en Carles havia marxat a l'altre barri. Així, sense acomiadar-se.

En *Paqitu*, en un acte que l'honorava i després d'encaixar la notícia, no va dubtar a ser ell qui es postulés per portar els tràmits i paperassa de tan especial cadàver. Escàs de família com era el seu company de fatigues i gresques, només tenia un germà vivint a l'altra punta de la península, a més de dos nebots que amb prou feines li rendien interessada visita.

Però si algú estava vinculat amb en Carles, aquest era el seu inseparable amic de l'ànima.

.....

Trigà poc el compungit col·lega a escollir caixa mortuòria i preparar la pertinent esquela. Donava per fet que, davant l'absència de família que organitzés l'enterrament, ningú millor que ell per orquestrar tot l'escenari que es genera al voltant de l'òbit d'un ésser estimat. I en Carles era quelcom més que un ésser estimat. Era, havia estat, el seu amic, d'aquests que ja no en queden, dels d'abans, amb majúscules. Fins i tot va voler ser ell en persona qui vestís i amortallés el difunt, demostrant en aquest procedir la devoció i l'empremta de qui -malgrat haver perdut tan especial company- seguia tenint força i voluntat per afrontar aquells moments, durs, molt durs, amb una enteresa digna d'un home que sabia estar a l'alçada de les circumstàncies.

Ja posat el cadàver en el fèretre, ubicat com estava a la sala gran del tanatori, va fer en *Paqitu* un últim repàs perquè quan s'obrissin les portes de la vetlla tot estigués perfecte. No volia que la darrera imatge del seu millor amic no s'ajustés a tal com era en vida.

En Carles no es mereixia menys.

En un gest una mica teatral, es tragué un mocador de la butxaca per netejar la finestreta de vidre que deixava al descobert el bust de qui allí jeia. Fou en aquest instant quan va reparar que alguna cosa escapava a la realitat i no mostrava realment la cara que sempre lluïa el seu amic. La rigidesa del rostre contrastava en excés amb el somriure transparent que tota la vida havia exhibit aquell bonàs. Contrariat, es quedà observant-li el rostre, afirmant-se dintre seu que aquella serietat que ara tenia no feia justícia amb la risible estampa que sempre havia projectat en vida.

Estant sol com estava dins la sala -ja que els altres dos operaris arranraven i col·locaven rams i corones al *hall* del tanatori- s'assegurà de no ser observat i, en un gest impropï d'un professional com ell, obrí suaument la tapa del fèretre. Va dubtar un instant abans d'apropar els dits a la cara del cadàver, atrapat per un cert pudor que li impedia prendre's en broma aquella escena, però conscient que era del tot injust deixar que en Carles fos enterrat amb un gest i una cara que no era ni de bon tros la que portava en vida. El seu amic mai no estigué tan seriós com ara s'apreciava.

**PREMIS
DRAC
2021**

**CERTAMEN DE
PROSA I POESIA**

**13a EDICIÓ
SOLSONA,
24 D'ABRIL DE 2021**

WWW.PREMISDRAC.CAT

PREMI RELAT CURT 2021

Enterrar-lo així era un despropòsit, i en *Paqitu* estava disposat a impedir aquella anomalia en el rostre del finat.

Caut i prudent per la tristor que es respirava però convençut de fer justícia de la bona, l'home va prémer el seu dit índex a la galta del finat, impulsant-la gràcilment cap amunt, intentant aconseguir l'efecte d'un pòstum somriure. Malgrat tot -lluny d'aguantar la galta en la posició desitjada-, la pell del mort va tornar al seu estat natural, per desassossec de qui havia procurat aquella ganyota forçada.

La cara es mostrava reticent a quedar-se riallera, contrariant a qui les manetes del rellotge l'advertien de la mancança de temps. Un segon intent per elevar la galta i accentuar el somriure tampoc no va obtenir el resultat esperat, atès que encara que aquesta vegada la pressió realitzada va ser amb dos dits, la pell del que esguardava el Judici Final es resistia a aguantar el gest i quedar en tan gràcil posició.

No hi havia manera de fer riure a en Carles.

Molest i contrariat, en *Paqitu* va tornar a tancar la tapa i obrí la farmaciola que sempre portaven per maquillar els difunts. Aquell estoig feia miracles a la cara de qualsevol mort, no en va amb quatre retocs i dues pinzellades es corregia la blanquinosa lletjor que amb el pas de les hores s'apoderava del traspassat. Després d'obrir de nou el taüt, va espolsar una mica de coloret a la galta per aconseguir l'aspecte desitjat.

Tampoc aquesta vegada el resultat no va fer justícia a l'expressiva rialla que lluia el finat en vida. El somriure obtingut -potser a causa dels nervis del maquillador, potser perquè no és fàcil fer riure un cadàver- més s'assemblava al d'un pallasso del circ que al seu company de xarangues i excessos. De despertar-se el mort i veure's empastifat de tal manera, de ben segur que hagués rigut -i no poc- amb escandalosa espontaneïtat, no sent menester cap mena de maquillatge per alegrar-li el rostre, aquest que ara es resistia a ser manipulat.

Contrariat, en *Paqitu* va esborrar immediatament el coloret en veure el pèssim efecte aconseguït. El temps corria en excés, i el funerari no encertava amb la imatge real que sempre havia acompanyat el seu gran amic.

Tot just faltaven quatre minuts per obrir les portes de la vetlla i ja s'escoltava la tènue cacofonia que, provenint del *hall*, indicava que no pocs presents desitjaven donar l'últim adeu a tan bon company i veí. Malgrat tot, el patir que ara tenia estava en aconseguir que qui anava a ser enterrat s'acomiadés d'aquest món acompanyat del seu etern somriure. Però ni la pressió sobre les galtes ni el coloret reparador no havien aconseguït cap millora. Per un moment fins va pensar a canviar la tapa del taüt i posar-ne una de fusta sencera, sense vidre, perquè no volia que els assistents s'adonessin d'aquella imatge, que per res feia justícia a com era en el seu dia a dia.

Permetre que se l'emportessin al cementiri amb aspecte seriós era una cosa que mai no es perdonaria, negant-se a consentir que l'última imatge del seu company fos la que ara mostrava.

**PREMIS
DRAC
2021**

**CERTAMEN DE
PROSA I POESIA**

**13a EDICIÓ
SOLSONA,
24 D'ABRIL DE 2021**

WWW.PREMISDRAC.CAT

PREMI RELAT CURT 2021

En un improvisat i desesperat ardit, va agafar una tovallola de cotó de les que utilitzaven per escampar el maquillatge i s'apropà al cadàver. Tornà a obrir per enèsima vegada la tapa i, demanant a Déu que li perdonés tal acte, col·locà el cotó doblegat dins la boca del seu amic. L'efecte aconseguit en allotjar aquell volum entre la mandíbula i la pell, aconseguí que el que reposava oferís una galta ben rodoneta, fruit d'un imaginari i fictici somriure que va satisfer al responsable de tan desgavellat invent. Tot i ser un disbarat, allò funcionava.

Va tenir temps l'inventor de tan insospitat remei de posar-li tres cotons, tres, a cada galta, mentre escoltava com els seus companys obrien als presents l'accés a la sala gran per acomiadar-se del seu paísà. Just a temps l'atribolat empleat tancava la tapa del fèretre, mostrant un somrient Carles amb les galtes ben cofoies, doncs bé semblava riure d'alguna de les seves ocurrencies.

No pocs comentaris es van fer sobre la cara de l'absent, que ni tan sols després de mort perdia el somriure que va lluir en vida. Fins i tot algun dels que van anar a donar el condol remarcaven l'alegria que transmetia la cara de l'allà exposat.

.....

Poc després de fermar el tanatori, en Miquel –el company de treball– s'apropà al responsable de tan extravagant ardit, preguntant-li com havia aconseguit aquell *efecte somriure*, impossible en algú mort el dia anterior. Quelcom havia notat que escapava de tota lògica. Després de detallar-li l'autor tot el que havia patit per aconseguir tan insospitat resultat, tots dos esclataren en una riulla que va ressonar per la sala.

Fou el mateix *Paqitu* qui, mentre carregava el taüt camí del cementiri, va afegir:

– De no haver-li canviat el rostre, a qui hauríem enterrat no era a en Carles. Tot plegat, ha estat un no res, quelcom irrellevant. I quina millor presentació que un somriure com el que va gastar en vida.

.....

Ja en terra de repòs, i mentre els empleats del cementiri introduïen la caixa en el nínxol, es va apropar l'amic per acomiadar-se personalment de qui fou el seu millor company. Dissimuladament, el funerari no va poder evitar una discreta i risible satisfacció al veure per última vegada el rostre del traspasat.

No va saber si era el reflex del vidre o el contrallum del sol però li va semblar que, des de dins, el malparit d'en Carles li tornava el somriure.

Pseudònim : Benjamí Massagran